

شناسه	مقررات - رویه اجرایی	تاریخ تهیه گزارش	۱۴۰۳/۰۲/۱۱
عنوان موضوع	بررسی مشکلات ناشی از سهمیه بندی ارزی کالاهای وارداتی و نحوه تخصیص ارز		
مرجع طرح موضوع	کمیسیون صادرات و واردات اتاق تبریز		
شرح موضوع	<p>مقدمه: در اجرای ماده (۴۰) آیین نامه اجرایی قانون؛ مقررات صادرات و واردات مدت اعتبار ثبت سفارش وزارت بازرگانی و حداکثر مدت اعتبار برای اعتبارات اسنادی و بروات اسنادی به وزارت صمت و بانک مرکزی محول گردید و بر این اساس قواعد کلی ثبت سفارش توسط سازمان توسعه تجارت و بر اساس بخشنامه شماره ۹۷/۱۰۰/۲۶ مورخ ۱۳۹۷/۰۱/۰۵ اعلام گردید و پس از آن تخصیص ارز نیز از جانب بانک مرکزی بعنوان ابزاری جهت مدیریت تقاضای ارزی مطرح شد. در ابتدا بخشنامه ای با این مضمون که هر گونه معامله ارزی خارج از سیستم بانکی ممنوعیت دارد، صادر گردید که این موضوع باعث ایجاد صف انتظار تخصیص ارز برای تولیدکنندگان و واردکنندگان از سوی بانک مرکزی شد. سپس سامانه ای به نام سنا برای تامین ارز و مبادلات ارزی برای متقاضیان ارز معرفی شد تا واردکنندگان و تولیدکنندگان ارز مورد نیاز برای مواد اولیه وارداتی خود را از طریق این سامانه تامین کنند و در نهایت سامانه نیما با هدف تامین ارز با نرخ جدید نیمایی در بازار دوم معرفی گردید.</p> <p>تخصیص ارز برای اولین بار در تابستان ۱۳۹۹ بعنوان یکی از مشکلات فعالان اقتصادی در امر واردات پررنگ شد و بعنوان یک مبحث نانوشته، انتظار سی روزه برای تخصیص ارز برای واردکنندگان ایجاد کرد. با افزایش تقاضا و محدودیت دسترسی به منابع ارزی در زمستان ۱۴۰۱ مجددا چالش هایی برای بنگاه های اقتصادی ایجاد شد. سپس بانک مرکزی در تابستان ۱۴۰۲ مدت زمان تخصیص ارز را به ۴۵ الی ۶۰ روز (برحسب گروه کالایی) افزایش داد.</p> <p>متعاقبا با افزایش ناترازی در تجارت خارجی، کمیته مدیریت ارزی با انتشار اطلاعیه ای در تاریخ ۱۴۰۲/۰۶/۳۰ در سامانه جامع تجارت، قاعده زمانی صف تخصیص ارز را لغو و بحث سهمیه بندی را با عنوانین واردکنندگان تولیدی، بازرگانان و ماشین آلات و تجهیزات cku , cku را برحسب فرمولی ابداعی اعلام کرد. متاسفانه از شهریور ۱۴۰۲ بحث تخصیص ارز با محول شدن به دفاتر تخصصی وزارت صمت از شکل سیستمی به تایید دستی تبدیل شد و موجبات رفتار سلیقه ای را در تخصیص ارز فراهم ساخت.</p> <p>سپس دستورالعمل نحوه انجام و تایید ثبت سفارشات ارزی واحدهای تولیدی، بازرگانی و سهمیه ارزی سال ۱۴۰۳ دفاتر تخصصی وزارت صمت با تاکید "خیلی محرمانه" در فروردین ۱۴۰۳ که مشتمل بر ۷۹ بند بود توسط وزارت صمت به تصویب رسید. با اینکه این دستورالعمل با هدف ایجاد نظم و انضباط ارزی کشور تدوین شد، لیکن ایرادات مهمی دارد که در ادامه به آن می پردازیم:</p> <p><u>بند (۱) دستورالعمل:</u> "واحدهای تولیدی و بازرگانی مجاز به درج ثبت سفارشات مربوط به سال ۱۴۰۳ از تاریخ ۱۴۰۲/۱۲/۲۰ می باشند." بر اساس اعلام فعالین اقتصادی متاسفانه امکان ثبت سفارش از تاریخ ۱۴۰۲/۱۲/۲۰ تا کنون مقدور نمی باشد.</p> <p><u>بند (۲) دستورالعمل:</u> "سهمیه ارزی واحدهای تولیدی و بازرگانان شامل انواع مختلف ارز اعم از ارز حاصل از صادرات خود، ارز حاصل از صادرات دیگران، ارز نیما، ارز ترجیحی و تهاتر می باشد. تشخیص اینکه هر یک از کالاها از چه نوع ارزی</p>		

استفاده نمایند را بر عهده وزارت صمت با استفاده از نظرات مشورتی ادارت کل استانی بوده (هر زمان قابل اعلام است ولی هر سه ماهرهما اعلام می شود) و با استفاده از امتیاز صادراتی نسبت به تعدیل نرخ ارز آنان اقدام خواهد شد. لازم به ذکر است؛ این بند با تبصره (۳) ماده (۱۰) آیین نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات که تعیین حد و حدود واردات را منوط به رتبه سنجی و افزایش سقف واردات با رویه واردات در برابر صادرات خود تعیین کرده است مغایرت دارد.

بند (۶) دستورالعمل: "واردات ماشین آلات از شمول سهمیه بندی واردات مواد اولیه مستثنی بوده و لیکن نیازمند اخذ مجوزهای مندرج در این دستورالعمل می باشد و میزان ارز مصوب برای واردات ماشین آلات، شامل انواع مختلف ارز اعم از ارز حاصل از صادرات خود، ارز حاصل از صادرات دیگران، ارز نیماء، ارز ترجیحی واردات بدون انتقال ارز و تهاتر می باشد." این در حالیست که در رابطه با واردات ماشین آلاتی که از شمول سهمیه بندی مواد اولیه مستثنی هستند. باید به این نکته توجه کرد که برخی از قطعات و تجهیزات مورد نیاز واحدهای تولیدی خصوصاً در حوزه ماشین سازی وجود دارد که بخشی از تولید محسوب شده و به عنوان مواد اولیه مورد استفاده قرار می گیرند با اجرای این بند دلیل عنوان دارا بودن ماشین آلات از سهمیه ارزی برخوردار نخواهند شد که این موضوع مشکلاتی را برای این حوزه ایجاد خواهد کرد.

بند (۷) دستورالعمل: "با توجه به اقدامات انجام شده در خصوص شناسایی شناسه های ملی مرتبط با هر یک از دفاتر تخصصی در سال ۱۴۰۲ از ابتدای سال ۱۴۰۳ ارتباط واحدهای تولیدی با دفاتر تخصصی بر اساس کد آیسیک فعالیت مندرج در سامانه بهین یاب برقرار گردیده و در سامانه جامع تجارت مشخص می گردد که هر شناسه ملی بایستی مسائل خود را در کدامیک از دفاتر تخصصی حل و فصل نماید. از این رو بررسی ثبت سفارشات هر شناسه ملی پس از تایید استان از سوی دفاتر تخصصی نیز رصد خواهد شد. دسترسی همه تولیدکنندگان به کد تعرفه هایی که به کد آیسیک مشخصی ارتباط ندارند تا تعیین تکلیف رابطه آن با کد آیسیک ذیربط برقرار خواهد بود." بر اساس این بند شرکت و شناسه ملی در تناظر با دفاتر تخصصی است و چنانچه یک شرکت پتروشیمی خواهان واردات قطعات الکترونیک مورد نیاز خط تولید خود باشد، این ثبت سفارش از سهمیه صنایع شیمیایی و پلیمری کسر می شود؛ نه از سهمیه دفتر صنایع تجهیزات برقی و الکترونیک که بنظر امری غیر منطقی می باشد و می بایست بجای تناظر شناسه ملی با دفاتر تخصصی، نسبت به ایجاد تناظر بین کد تعرفه و دفاتر تخصصی اقدام نمود.

بند (۸) دستورالعمل: "تاریخ اعتبار هر ثبت سفارش برای ثبت درخواست فیش تخصیص ارز از بانک عامل، حداکثر سه ماه از زمان تایید ثبت سفارش می باشد و در صورت عدم ثبت تقاضای تخصیص ارز در این مدت، اعتبار این ثبت سفارش منقضی می گردد. ثبت سفارشات از زمان درخواست فیش تخصیص ارز از بانک عامل تا زمان دریافت تخصیص بدون محدودیت معتبر می باشد." متأسفانه طی ۵ ماه اخیر واحدهای تولیدی که اقدام به ثبت سفارش نموده اند، موفق به تخصیص ارز نشده اند. با شرایط موجود چنانچه فرصت سه ماهه برای تخصیص ارز پس از ثبت سفارش در نظر گرفته شود، واحدهای تولیدی بایستی هر سه ماه یکبار ملزم به ثبت سفارش مجدد و پرداخت جریمه و هزینه های مضاعف

۱- تبصره ۳ (اصلاحی ۱۹، ۰۵، ۱۴۰۱) آیین نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات: سقف ارزشی واردات برای دریافت کنندگان کارت بازرگانی بر اساس رتبه بندی اعتباری سامانه یکپارچه اعتبارسنجی و رتبه بندی اعتباری تعیین می شود. در صورت عدم امکان رتبه بندی این سقف در سال اول پانصد هزار (۵۰۰/۰۰۰) دلار خواهد بود. سقف ارزشی واردات در زمان ثبت سفارش اعمال خواهد شد. در صورت ارایه گواهی مبنی بر نداشتن بدهی گمرکی، سقف تعیین شده به میزان مبلغ وارداتی که بدهی گمرکی آن تسویه شده است مجدداً قابل استفاده خواهد بود. واحدهای تولیدی دارای پروانه بهره برداری از مراجع قانونی ذی ربط صرفاً برای تأمین نیاز تولیدی خود از شمول این تبصره مستثنی هستند. تعداد رشته فعالیت و نوع آن مخصوصاً در مورد کالاهای اساسی، حساس و ضروری نیز برای هر بازرگان بر اساس رتبه بندی اعتباری سامانه مذکور تعیین خواهد شد. افزایش سقف یاد شده برحسب نوع کالا با تأیید وزیر صنعت، معدن و تجارت مجاز می باشد.

گردند.

بند (۱۱) دستورالعمل: "منقضی شدن ثبت سفارشات به هر دلیل موجب از بین رفتن ۵ درصد از رقم همان ثبت سفارش از سهمیه ارزی واحدهای تولیدی و بازرگانی خواهد شد." موضوع منقضی شدن ثبت سفارشات به "هر دلیلی" شامل عدم تخصیص ارز، طولانی بودن فرآیندهای اداری و ... می باشد که خارج از اختیار فعال اقتصادی بوده و کاهش ۵ درصد از مبلغ ثبت سفارش (سهمیه ارزی واحدهای تولیدی) باعث متضرر شدن واحدهای تولیدی خواهد شد. به طور کلی می توان گفت مقابله با هر گونه تأخیری از سوی واحدهای تولیدی قابل درک و لذا غیر از آن غیر منصفانه و غیر قابل قبول می باشد.

بند (۱۴) دستورالعمل: "دارندگان ثبت سفارش از ابتدای سال ۱۴۰۳ تنها در صورتی مجاز به تخصیص قسمت بندی شده برای ثبت سفارشات خود می باشند که در تنظیم ثبت سفارش گزینه "ثبت سفارش چند قسمتی" را انتخاب نمایند. در غیر این صورت به هر میزان که در زمان ثبت درخواست تخصیص، تقاضای تخصیص ارز نمایند، به همان میزان تخصیص ارز صورت خواهد گرفت و این ثبت سفارشات مجاز به ورود مجدد به چرخه تخصیص و تامین ارز برای الباقی مبلغ ثبت سفارش نسبت به تخصیص درخواستی قبلی نمی باشند. برای ثبت سفارشات که از زمان درج ثبت سفارش، چند قسمتی بودن پرداخت آن ها مشخص می باشد. امکان ثبت تا ۵ مرحله دریافت تخصیص در زمان ثبت سفارش پیش بینی و برای هر بخش آن زمان مشخص اعلام می گردد، در این صورت هر یک از قسمت ها همانند یک ثبت سفارش مستقل مشمول مفاد این دستورالعمل می باشد. هر شناسه ملی تنها یکبار اجازه ویرایش و اصلاح ثبت سفارش یک قسمتی به چند قسمتی در سال ۱۴۰۳ خواهد داشت." این بند بدون توجه به ماهیت تجارت بین الملل محدودیت بر نحوه پرداخت سفارشات و ویرایش و اصلاح ثبت سفارشات اعمال می کند که قدرت مانور واردکنندگان در برابر تامین کنندگان خارجی را می گیرد و اعمال نوسانات قیمتی بر ثبت سفارشات را محدود می کند. این امر ضمن تضعیف فعالین اقتصادی کشور، امکان رقابت آنها در بازارهای بین المللی را سلب می کند.

بند (۱۶) دستورالعمل: "ثبت سفارشات درج شده در سال ۱۴۰۲ که تا پایان این سال مشمول تخصیص ارز نشده باشند به سقف ثبت سفارش سال ۱۴۰۳ اضافه می گردد. لیکن تامین ارز برای هر واحد تولیدی و بازرگانی محدود به سهمیه سال ۱۴۰۳ می باشد." در خصوص این بند بایستی به این نکته اشاره کرد؛ انتقال سهمیه از سال ۱۴۰۲ به سال ۱۴۰۳ و کاهش سهمیه سال ۱۴۰۳ غیر منصفانه و غیر منطقی می باشد. چرا که عدم استفاده از سهمیه سال ۱۴۰۲ در اختیار فعال اقتصادی نبوده و به دلیل عدم تخصیص ارز توسط بانک مرکزی به سال ۱۴۰۳ موکول شده است. بنابراین متضرر شدن واردکننده در این شرایط نادرست و دور از انصاف می باشد.

بند (۱۷) دستورالعمل: "اولویت تخصیص ارز بر اساس بازه زمانی ۱۵ روزه از تاریخ فیش درخواست تخصیص ارز و سپس اولویت گروه کالایی در سقف سهمیه مجاز دفاتر تخصیص (۲۵ درصد بیش از سهمیه تامین ارز) خواهد بود و درج نظر دستگاه برای ایجاد اولویت در تخصیص ارز صرفاً بصورت اعلام گروه کالایی ارزی مجاز می باشد." اولویت بندی تخصیص ارز بر اساس گروه کالایی منطقی نبوده و به ضرر واحدهای تولیدی خواهد بود. چرا که در صورت اجرای چنین بندی برنامه ریزی واحدهای تولیدی به دلیل اولویت های تعیین شده بهم خورده و از طرفی باعث ایجاد رانت و امضاهای طلایی خواهد شد از این رو تولید کنندگان گروه کالایی ۲۰، ۲۴ و ۱۶ به عنوان واحد تولیدی فعالیت کرده و واجد شرایط تولید

است.

بند (۲۰) دستورالعمل: "به منظور کنترل ارقام ثبت سفارش و پیشگیری از شدت بیش اظهاری در واردات، برای هر کد تعرفه امکان درج بازه قیمتی (حداقل و حداکثر) با استفاده از تحلیل آماری ارقام درج شده در سه سال گذشته بصورت سیستمی در سامانه جامع تجارت با اولویت کد تعرفه های دارای شناسه کالا و کالاهای دارای بیشترین میزان واردات درج می گردد. دفاتر تخصصی می توانند با هم فکری تشکل های ذیربط در بازه زمانی شش ماهه و تصویب آن در کمیته آن در کمیته ای که با ریاست رئیس سازمان توسعه تجارت و حضور معاون ذیربط، نماینده گمرک ایران، ناینده وزیر صمت، رئیس مرکز فاوای وزارت صمت، دو نماینده از مدیران کل صمت استان ها و نمایندگان اتاق ایران برگزار می گردد، موارد استثنا را مشخص نمایند. این اقدامات به معنای تایید ارقام ثبت سفارش از سوی وزارت صمت و رافع مسئولیت گمرک در ارزش گذاری محصول وارداتی نمی باشد." باتوجه به اینکه تعیین ارزش کالاهای وارداتی جزو وظایف حاکمیتی گمرک می باشد، قطعاً باعث بروز مشکلات عدیده برای واردکنندگان خواهد شد. بعنوان مثال چنانچه گمرک تشخیص به نزول یا بیش بود ارزش داشته باشد و ارزش تشخیصی جدید در بازه قیمتی سامانه جامع تجارت موجود نباشد، واردکننده موقع ویرایش ثبت سفارش بلا تکلیف خواهد شد.

بند (۲۷) دستورالعمل: "با توجه به محدودیت ارزی دفاتر تخصصی، چنانچه جمع تامین ارز برای واحدهای تولید و بازرگانی به عدد سهمیه هر دفتر برسد، در این صورت تخصیص و تامین ارز برای ثبت سفارشات مرتبط با این دفاتر متوقف خواهد بود." در صورت اجرای این بند، شرایط امضای طلایی فراهم خواهد شد.

بند (۴۵) دستورالعمل: "از ابتدای سال ۱۴۰۳ ارتباط کد تعرفه های مرتبط با هر آیسیک و هر شناسه ملی توسط سامانه جامع تجارت برقرار گردیده و واحدهای تولیدی صرفاً مجاز به ثبت سفارش بر اساس کد تعرفه های مرتبط با فعالیت تعریف شده خود می باشند و سامانه جامع تجارت به صورت خودکار اجازه انتخاب کد تعرفه های دیگر را به واحدهای تولیدی نخواهد داد. کد تعرفه های عدم متصل به کدهای آیسیک تا زمان برقراری این ارتباط در دسترس همه تولیدکنندگان و بازرگانان خواهد بود." باتوجه به ماهیت تولید و نیاز توام به طیف وسیعی از مواد اولیه و تجهیزات در خطوط تولید، اجرای این بند امکانپذیر نخواهد بود. بعنوان مثال؛ واحدهای نساجی و پوشاک علاوه بر پنبه نیازمند واردات طیف وسیعی از مواد شیمیایی و رنگ هستند. لذا باتوجه به اینکه اقلام نساجی در کد تعرفه های خاص خود طبقه بندی می شوند. در صورت نیاز به کد تعرفه حوزه شیمیایی با مشکل مواجه خواهند شد. لازمه اجرای این بند، طبقه بندی و تفکیک دقیق ماشین آلات، قطعات و مواد اولیه می باشد. چنانچه این طبقه بندی صورت نگیرد، تصمیمات فردی و رفتار سلیقه ای در این خصوص دخیل خواهد شد.

ماده (۴۸) دستورالعمل: "از ابتدای سال ۱۴۰۳ هر گونه تغییر و ویرایش در ثبت سفارش محدود به کد تعرفه های قابل دسترس برای هر واحد تولیدی بوده و امکان تغییر ثبت سفارش مواد اولیه و ماشین آلات و بازرگانی به یکدیگر مجاز نمی باشد. میزان ویرایش مجاز در آیتام های هر ثبت سفارش بایستی به گونه ای باشد که منجر به تغییرات بیش از ۲۰ درصدی افزایش و کاهش در هر یک از مقادیر و مبالغ نگرده و در مجموع موجب تغییر بیش از پانزده درصد در مبلغ ثبت سفارش نگردد. این محدودیت ها به صورت سامانه از سوی مرکز فاوای وزارت صمت اعمال خواهد شد." با عنایت به اینکه موارد متعدد اختلافات بانکی و گمرکی و تعزیراتی با ویرایش ثبت سفارشات قابل حل می باشد. لذا با اعمال این محدودیت

در ویرایش ثبت سفارشات شاهد افزایش پرونده ها در مراجع رسیدگی خواهیم بود.

بند (۷۱) دستورالعمل: "تایید ثبت سفارشات جدید بازرگانان منوط به عرضه کامل کالاها و مواد اولیه وارداتی قبلی در سامانه جامع تجارت با ذکر مشخصات خریداران و مبلغ فروش می باشد. در غیر این صورت چنانچه شفافیت عملکرد بازرگانان در بازه های زمانی شش ماهه کمتر از ۱۵ درصد باشد، سامانه جامع تجارت به صورت خودکار از ثبت سفارشات جدید آنان جلوگیری و ثبت سفارشات تخصیص و یا تامین ارز نشده آنان را نیز تعلیق خواهد می نماید." باتوجه به وجود سامانه ثبت فاکتور خرید و فروش سامانه مودیان، می توان گفت؛ الزام واردکنندگان به درج مجدد فاکتور در سامانه جامع تجارت اتلاف وقت و انرژی برای واردکنندگان خواهد داشت.

بحث مهم دیگری که در بند های (۷، ۲۱، ۴۱، ۴۲، ۴۳، ۴۷، ۵۷، ۶۲ و ۷۲) این دستورالعمل مکررا تاکید شده است، موضوع تایید و موافقت دفاتر تخصصی و ادارات کل استانی است که با توجه ماهیت غیر سیستمی بودن تایید، ایجاد امضای طلایی در وزارت صمت است. باتوجه به مراجعه حضوری واردکنندگان به این سازمان ها قطعا باعث بروز فساد در چرخه واردات خواهد شد.

گفتنی است، بانک مرکزی با انتشار اطلاعیه ای درخصوص نحوه تخصیص ارز ضمن کشیدن خط بطلان بر دستورالعمل ۱۷ صفحه ای روند جدید و مبهمی را پیش پای واردکنندگان گذاشته است.

با عنایت به اینکه هدف بانک مرکزی از اجرای سیاست تخصیص ارز، سرعت بخشیدن به فرایند واردات کالا بود، لذا شرایط تخصیص ارز به دلیل تعدد نرخ ارز و نحوه بازگشت ارز حاصل از صادرات بر اساس نرخ مورد تایید بانک مرکزی باعث شده صادرکنندگان تمایلی برای بازگشت ارز از سامانه نیما نداشته باشند و همین موضوع موجبات ناترازی تجاری در کشور را ایجاد کرده است.

در این شرایط نیز بانک مرکزی به منظور مدیریت منابع ارزی سهمیه بندی ارزی در دستور کار قرار گرفت. لیکن به دلیل روند توزیع غیر شفاف، ناعادلانه و نابرابر، مشکلات عدیده ای در زمینه واردات مواد اولیه واحدهای تولیدی، دستگاه ها و ماشین آلات صنعتی مورد نیاز خط تولید و کالاهای اساسی ایجاد کرده است.

لازم به ذکر است مشکل عدم تخصیص ارز از فروردین ماه سال ۱۴۰۳ به مرحله صدور کد ۸ رقمی ثبت سفارش انتقال پیدا کرده است. این موضوع با اعلام مشکل عدم ارتباط دو سامانه جامع تجارت و بانک مرکزی، توسط وزارت صمت مطرح می گردد. در واقع بجای رفع مشکل عدم تخصیص ارز، واردکنندگان شاهد انتقال مشکل به یک مرحله جلوتر شده اند و اینبار هم با مشکل صف صدور کد هشت رقمی ثبت سفارش مواجه هستند.

متأسفانه وجود فیلترهای متعدد نظیر تایید برآورد تولید توسط کارشناسی استانی، تایید مجدد توسط کارشناس دفاتر تخصصی و تایید تخصیص ارز توسط کارشناس دفاتر تخصیص باعث ایجاد رفتار سلیقه ای و زمانبر شدن دریافت کد هشت رقمی ثبت سفارش و تخصیص ارز شده است. لازم به ذکر است اصول تایید و عدم تایید کارشناسان نیز برای واردکنندگان مبهم می باشد.

ثبت سفارش در حال حاضر مشکلاتی را برای پیمانکاران نیز ایجاد کرده است. به این صورت که بر اساس سیستم سامانه مربوطه متقاضیان ثبت سفارش به دو طیف تولیدی و غیر تولیدی شناخته می شود و از آنجایی که پیمانکاران واحد تولیدی نبوده و امکان ارائه برآورد تولید ندارند بعنوان بازرگان شناخته می شوند و در این حال نیز بایستی آمار فروش ارائه

<p>نماینند. لیکن به دلیل اینکه واردات انجام شده توسط پیمانکاران جهت استفاده در کارگاه های پیمانکاری می باشد، مشکلاتی برای این حوزه ایجاد شده است.</p> <p>متأسفانه در این سامانه ساز و کاری برای واحدهای تولیدی که پروانه های خود را اتحادیه های مختلف دریافت کرده اند وجود ندارد و این واحدها را با چالش مواجه ساخته است.</p>	
<p>رئوس ایرادات و مشکلات:</p> <p>۱. تعدد نرخ ارز در کشور و سیاست رفع تعهدات ارزی موجب متضرر شدن صادرکنندگان می گردد و این باعث ناترازی تجاری و محدودیت در منابع ارزی کشور شده است که نتیجه سهمیه بندی ارزی را به دنبال داشته است. متأسفانه این سهمیه بندی باعث گردیده تخصیص ارز برای واردات صورت نگرفته و واحدهای تولیدی با مشکلات مواد اولیه و تجهیزات خط تولید و کالاهای اساسی کشور مواجه گردد.</p> <p>۲. یکی از مهمترین دلایل عدم رسیدگی به مشکلات حوزه ارزی فعالین اقتصادی عدم حضور نماینده بانک مرکزی در استان ها می باشد. متأسفانه عدم حضور یک نماینده پاسخگو در استان باعث شده، بخش خصوصی در خصوص حل مشکلات خود همواره به تهران مراجعه کرده و نتیجه قابل قبولی دریافت نمایند.</p> <p>۳. تغییر روند تخصیص ارز از شکل سیستمی به دفاتر تخصصی وزارت صمت باعث عدم شفافیت و رفتار سلیقه ای در بحث تخصیص ارز شده است.</p> <p>۴. تعدد بخشنامه و اطلاعیه های بانک مرکزی و مغایرت با دستورالعمل نحوه انجام و تایید ثبت سفارشات ارزی واحدهای تولیدی، بازرگانی و سهمیه ارزی سال ۱۴۰۳ دفاتر تخصصی وزارت صمت باعث سردرگمی و بلا تکلیفی فعالین اقتصادی در سال جهش تولید شده است.</p> <p>۵. ایرادات دستورالعمل نحوه انجام و تایید ثبت سفارشات ارزی واحدهای تولیدی، بازرگانی و سهمیه ارزی سال ۱۴۰۳ دفاتر تخصصی وزارت صمت:</p> <p>- برای واحدهای تولیدی در تامین مواد اولیه فقط ۲۰٪ افزایش سهمیه نسبت به سال قبل پیش بینی شده که افزایش بیش از آن منوط به ثبت اطلاعات تولید در سامانه جامع تجارت و طی مراحل طولانی است و فرآیندهائی است که عملاً مغایر با شعار سال جهش تولید می باشد.</p> <p>- سهمیه واحدهای تولیدی به صورت فعلی تعیین شده است که با عنایت به صف تخصیص ارز که در حال حاضر بیش از چهار ماه می باشد، عملاً تامین و تخصیص ارز در هر فصل عملی نخواهد شد. مثلاً اگر شرکتی که تاریخ شروع ذکر شده به فصل بهار ۱۴۰۳ که ۱۴۰۲/۱۲/۲۰ می باشد، همه نیاز یک فصل را ثبت سفارش کند، عملاً تا پایان فصل بهار قادر به دریافت کد تخصیص نخواهد بود و مضافاً بعد از تخصیص و تامین ارز نیز مستلزم موجودی صرافی ها و صرف زمان می باشد.</p> <p>- علاوه بر سهمیه بندی زمان ثبت سفارش، فیلتر دیگری با عنوان دفاتر تخصصی برای تخصیص ارز گذاشته شده که سهمیه آنان نیز در حوزه های متفاوت محدود بوده و واحدهای تولیدی به جهت تسریع در تخصیص بایستی به صورت حضوری به دفاتر تخصصی تهران مراجعه نموده و نسبت به ارائه مستندات جهت تسریع در تخصیص اقدام نمایند و احتمالاً علیرغم عبور از فیلتر اولیه ثبت سفارش، قادر به عبور از فیلتر دوم نباشند.</p> <p>- بعد از عبور از فیلترهای یاد شده هیچ تضمینی برای تامین ارز نیمائی از طرف صرافی ها وجود ندارد و احتمالاً واحد</p>	<p>ایرادات و مشکلات مطروحه</p>

تولیدی موفق به خرید ارز نبوده و صف انتظار ۴ تا ۵ ماهه ابطال شود. فرصت خرید ارز بعد از تخصیص کد توسط بانک مرکزی ۳۰ روزه بوده که اخیرا به ۲۰ روز کاهش یافته است.

- در دستورالعمل فوق مهلت انقضای ثبت سفارش سه ماه تعیین شده که عملا به دلیل عدم تخصیص ارز در این سه ماه، چنانچه واحد تولید اقدام به ویرایش و تمدید مهلت نماید ثبت سفارش از صف تخصیص خارج خواهد شد و اگر بعد از اخذ کد تخصیص اقدام به تمدید نماید، فقط ۲۰ روز فرصت دارد تا هم ثبت سفارش را تمدید کرده و هم خرید ارز نماید که گاهی بدلیل اختلالات سیستمی و با اطلاع صدور مجوز توسط سازمان های مربوط این امر میسر نمی شود.

- صف تخصیص چند ماهه علاوه بر ارز نیمائی به ارز از محل صادرات دیگران نیز شامل می شود که این امر باعث انبار شدن کالاها در گمرک شده و واحدهای تولیدی و تجاری را با مشکل مواجه می کند و گاهی باعث متروکه شدن کالا می گردد.

- متاسفانه در این دستورالعمل به قطعات و تجهیزات مورد نیاز تولید در حوزه ماشین سازی که بعنوان مواد اولیه این صنعت استفاده می شود توجه نشده است. چرا که در صورت توجه به این موضوع، از سهمیه بندی مواد اولیه مستثنی نمی گردید و این صنعت را با مشکل مواد اولیه مواجه نمی کرد.

- متناظر شدن شناسه ملی با دفاتر تخصصی برخی از واحدهای تولیدی که مواد اولیه و تجهیزات متنوعی دارد را با مشکل روبرو خواهد کرد.

- واژه به هر دلیلی در منقضی شدن ثبت سفارشات در موارد خارج از اختیار فعالین اقتصادی که شامل عدم تخصیص ارز، طولانی بودن فرایند اداری و غیره غیر منطقی و دور انصاف می باشد.

- محدودیت در ویرایش ثبت سفارشات باعث تضعیف بخش خصوصی در مقابل تامین کنندگان خارجی خواهد شد. چرا که با شرایط اقتصادی موجود و نوسانات قیمتی، ثبت سفارشات را محدود کرده و امکان رقابت فعالین اقتصادی کشور را در بازارهای بین المللی سلب خواهد کرد. همچنین با محدودیت در ثبت سفارش اختلافات بانکی و گمرکی و تعزیراتی اصلاح نخواهد شد و پرونده های تعزیراتی افزایش خواهد یافت.

- اولویت بندی تخصیص ارز طبق گروه کالایی و محدودیت ارزی دفاتر ارزی برنامه های واحدهای تولیدی را بهم زده و شرایط امضای طلایی را ایجاد خواهد کرد.

- ورود دفاتر تخصصی به بحث تعیین ارزش کالاهای وارداتی که وظیفه حاکمیتی گمرک می باشد، در صورت تشخیص نزول یا بیش بود ارزش از سوی گمرک، سردرگمی و بلا تکلیفی برای واردکننده ایجاد خواهد کرد.

۶. برابر اطلاعیه در سامانه بانک مرکزی مهلت انقضای درخواست های تخصیص ارز از محل سامانه نیما و ارز اشخاص از محل تهاتر، صادرات خود، صادرات دیگران، سپرده خود از سپرده دیگر برای کلیه کالاها به ۲۰ روز کاهش پیدا کرده است. کاهش این زمان واردکنندگان را با مشکل های دیگری مواجه خواهد کرد.

۷. متاسفانه از سال جاری مشکل تخصیص ارز به یک مرحله جلوتر انتقال یافته و واردکنندگان را با مشکل عدم دریافت کد ۸ رقمی ثبت سفارش روبرو کرده است.

۸. سامانه ثبت سفارش برای پیمانکاران و واحدهای تولیدی دارای پروانه بهره برداری از اتحادیه ها ساز و کاری ندارد و این امر باعث شده ایجاد چالش برای این دو بخش شده است.

جلسه کارگروه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی آذربایجان شرقی با حضور نمایندگان از پلیس امنیت اقتصادی استان؛ اداره کل اقتصاد و دارایی؛ گمرکات استان؛ سازمان صمت و برخی از فعالین اقتصادی استان جهت "بررسی مشکلات ناشی از سهمیه بندی ارزی کالاهای وارداتی و نحوه تخصیص ارز" در محل اتاق بازرگانی تبریز به شرح ذیل تشکیل شد:

امیر تقوی؛ مدیرعامل شرکت آرتا شیمی ارس: پروسه صادرات در گذشته بحث تخصیص ارز وجود نداشت. زمان ریاست آقای همتی در بانک مرکزی موضوع مدیریت عرضه و تقاضا مطرح شد و درخواست اختیاراتی کردند و بحث تخصیص ارز از سال ۹۹ به عنوان سدی در پروسه واردات ایجاد شد. این کار با هدف کنترل تقاضای بازار ارز آغاز شد که در تابستان سال ۹۹ منجر به وقفه ۳۰ روزه در پروسه تخصیص شد و در نهایت قاعده نانوشته پروسه ۳۰ روزه در پروسه تخصیص ارز پایه ریزی شد. متعاقبا به علت محدودیت‌های ارزی و افزایش تقاضای ارز، گره هایی در اسفند ۱۴۰۱ برای پروسه واردات ایجاد شد. در خرداد ماه سال ۱۴۰۲ پروسه ۳۰ روز به ۴۵ روز افزایش پیدا کرد و در پایان شهریور سال گذشته مهلت ۴۵ روزه از سامانه جامع تجارت حذف شد و سهمیه بندی ارزی واردات لحاظ گردید.

شایان ذکر است، در ۶ ماه گذشته بخشنامه‌ای در خصوص سهمیه ابلاغ نشده و صرفا در قالب اطلاعیه به وارد کنندگان اطلاع رسانی شده است و به جای اینکه سهمیه‌ای برای واردکنندگان لحاظ گردد؛ سهمیه برای دفاتر تخصصی وزارت صمت تخصیص یافت و متاسفانه در این خصوص اطلاع رسانی صحیحی صورت نگرفت.

با تغییر رویه تخصیص ارز، تایید سیستمی تخصیص به تایید دستی تغییر یافت. بر این اساس وارد کننده باید از اداره کل صمت استان خود نامه‌ای در خصوص نیاز تولید و نیاز واردات اخذ کرده و به دفاتر تخصصی در تهران مراجعه نماید تا بعد از پیگیری‌های بسیار؛ تیک اولویت ارزی در سامانه جامع تجارت از سوی مدیر کل وزارت لحاظ و ارز تخصیص یابد. اخیرا دستورالعمل ۱۷ صفحه ای از سوی وزاتر صمت ابلاغ شده است که در بندهای (۷)، (۲۱)، (۴۱)، (۴۲)، (۴۳)، (۴۷)، (۵۷)، (۶۲)، (۷۲) تایید دستی دفاتر کل تخصصی صمت در تهران و مدیر کل صمت در استان تکرار شده است که با توجه به این موارد به احتمال زیاد تصمیم حذف پروسه سیستمی در بستر سامانه جامع تجارت دور از انتظار نمی باشد. البته طبق اطلاعیه اخیر بانک مرکزی، تخصیص ارز روند ثابتی ندارد و خط بطلانی بر دستورالعمل ۱۷ صفحه‌ای کشیده است.

برخی از آیتم‌های این دستورالعمل با قانون و مقررات واردات و صادرات و قانون قاچاق کالا و ارز مغایرت دارد. از طرفی شناسه ملی شرکت متناظر (وارد کننده اعم از تولیدی، بازرگان یا وارد کننده ماشین آلات) با دفاتر تخصصی لحاظ شده است. یعنی هر وارد کننده مربوط به یک دفتر تخصصی است و تمامی واردات آن شرکت، سهمیه آن دفتر تخصصی خواهد بود. به جای اینکار می توانستند تعرفه مربوطه را متناظر با دفتر کل لحاظ کنند. طبق بند (۸)، اعتبار ثبت سفارش سه ماه خواهد بود که این امر باعث رسوب کالا در گمرک خواهد شد. با توجه به بند (پ) ماده (۲) قانون قاچاق کالا و ارز که تاکید بر اعتبار ثبت سفارش در حین ترخیص دارد، در طول مدت اجرای این آیین نامه رسوب کالا در گمرکات افزایش خواهد یافت. این دستورالعمل به بحث ارزش گذاری در حین ثبت سفارش نیز ورود کرده است. در حالی که بحث ارزش گذاری وظیفه گمرک می باشد.

در گذشته بسیاری از موارد پرونده‌های قضایی فعالین اقتصادی در تعزیرات؛ با ویرایش ثبت سفارش حل می‌شد. لیکن بر اساس ماده (۴۸) این دستورالعمل، ویرایش ثبت سفارش محدود شده است که به تبع آن پرونده‌های تعزیراتی چندین برابر خواهد شد. باین توصیف ها، چنانچه ارزش کالا از مقدار تعیین شده در ماده (۲۰) سامانه جامع تجارت کمتر یا بیشتر باشد؛ تکلیف واردکننده چه خواهد شد؟ سامانه بر ویرایش ثبت سفارش رد سیستمی اعمال خواهد کرد و پرونده‌ها غیر قابل حل خواهند شد.

جمع بندی جلسات
کارگروه کارشناسی
مورخ ۱۴۰۳/۰۲/۰۲

بر اساس بند (۷۱) این دستورالعمل، سهمیه بهار ماه به شرط ثبت فاکتور در سامانه جامع تجارت تخصیص خواهد یافت. تمامی وارد کنندگان فاکتورهای خود را در سامانه مودیان ثبت می‌کنند و با تبادل دیتای این دو سامانه این امر مکان‌پذیر خواهد بود و نیاز به تکلیف مجدد برای وارد کنندگان نمی‌باشد. طبق این دستورالعمل، میانگین واردات سال‌های قبل هر کالا به صورت سیستمی احصا شده و در سامانه به عنوان سقف لحاظ شده است و در سال جاری امکان واردات کالا با ضریب ۱.۲ امکان‌پذیر خواهد بود که با ثبت سفارش آن، قانون انحصار ایجاد می‌شود.

محمود دریانی؛ مدیرعامل شرکت کولیس: در سه ماه اخیر امکان هیچگونه گشایش اعتبار و ثبت سفارش وجود نداشت. با عنایت به اینکه مواد اولیه مورد نیاز شرکت موتورسازان توسط مجموعه ما تهیه و ارائه می‌شود در صورت ادامه این روال امکان تعطیلی این شرکت وجود دارد.

مهرداد ایرانی اصل؛ عضو هیات مدیره انجمن کارگزاران گمرکی استان: قبلاً ثبت سفارش به عنوان نمودار آماری عمل می‌شد. ولی از سال ۹۷ به بعد تبدیل به مجوز شد و در حال حاضر به عنوان شرط اصلی واردات مطرح است. با روال جدید، اگر ثبت سفارش به مرحله ویرایش برسد، مشکل اساسی ایجاد خواهد شد. متأسفانه در قانون گذاری ضعف وجود دارد و در مواردی قانون‌های جدید با قوانین قبلی مغایرت پیدا می‌کنند. متأسفانه در قانون گذاری، از واحدهای تولیدی نظرخواهی صورت نمی‌گیرد. بر مبنای مراحل حقوقی قانون تجارت، وقتی به عنوان وارد کننده نقشی در تاخیر ترخیص کالا نداریم، جبران کسورات باید به عهده سازمان مربوطه باشد. پس در شرایط تاخیر در تامین ارز، هزینه انبارداری باید توسط بانک مرکزی تامین شود.

محمدنقی هنربر؛ رئیس اداره بازرگانی خارجی سازمان صمت: در سه ماه گذشته دستورالعمل رویه ثبت سفارش و تخصیص ارز در وزارت صمت، ویرایش‌های متعددی صورت گرفته است. در این دستورالعمل نظر اتاق ایران نیز اعمال شده است. همانطور که آقای لطفی زاده دستیار و مشاور وزیر در جلسات توجیهی گفته اند، این دستورالعمل ایراداتی خواهد داشت و باید نظرات بخش خصوصی برای اصلاح آن لحاظ شود. همانطور که استحضار دارید منابع ارزی واردات از محل صادرات است. در سال گذشته حجم عظیمی از درخواست واردات صورت گرفت که ناشی از تفاوت نرخ ارز با بازار غیر رسمی بود. این موضوع از سال گذشته باعث افزایش تقاضای صدور کارت بازرگانی شده است که به تبع آن حجم درخواست برای واردات و نیاز ارزی مملکت نیز افزایش یافته است. همانطور که استحضار دارید سهمیه‌ای برای واردات پیش بینی شده است. این سهمیه در اختیار ۳ وزارتخانه بهداشت، جهاد کشاورزی و صمت و دستگاه متولی امر می‌باشد که حجم عظیمی از آن مربوط به وزارت صمت است.

طبق آمار بانک مرکزی، نه تنها سهمیه واردات در ۶ ماه اول تمام شده؛ بلکه دو برابر سهمیه ۶ ماه اول سال در نوبت تخصیص قرار دارد. سهمیه وزارت صمت حدود ۳۰ میلیارد دلار بود. ولی بیش از ۱۰۰ میلیارد دلار در نوبت تخصیص قرار دارد. این موضوع منجر به بحث سهمیه بندی با عنوان مصارف صحیح ارزی شد. بر اساس فرمول سهمیه بندی، برای واحدهای تولیدی که در دو سال گذشته بر اساس عملکرد بیشترین درخواست ارز را داشتند با ۲۵ درصد افزایش لحاظ می‌شود. برای واحدهای تجاری نیز با کمترین مقدار در دو سال گذشته ۸۵ درصد لحاظ شده است. علی‌رغم اینکه علت سهمیه بندی، تسریع و تخصیص ارز اعلام شده بود، متأسفانه این امر اتفاق نیفتاد. منابع لازم برای تخصیص ارز جهت تزریق به چرخه اقتصادی تولید کمرنگ است.

در ثبت سفارش توقف نداریم و اگر براساس رویه‌های مربوطه اقدام کنید می‌توانید ثبت سفارش را انجام دهید. ولی در تخصیص ارز توقف وجود دارد. تخصیص ارز در سال ۱۴۰۳ منوط به برنامه پیش‌بینی تولید، است. یعنی اگر واحد تولیدی برنامه پیش‌بینی ارزی خود را ثبت نکند و همکاران ما در معاونت‌های تخصصی آنها را تایید نکنند امکان تخصیص ارز نخواهد بود. برای واحدهای تجاری نیز منوط به عملکرد گذشته و ثبت فاکتورهای فروش کرده‌اند. در غیراینصورت به

احتمال زیاد تخصیص ارز صورت نمی گیرد. واحدهایی که برای اولین بار اقدام می کنند باید برنامه پیش بینی تولید داشته باشند تا سهمیه ارزی و ارزیابی واحد را تایید کنیم و سهمیه تخصیص یابد. اگر ارز حاصل از صادرات به منابع بانک مرکزی وارد نشود تخصیص ارز مفهومی نخواهد داشت. متأسفانه پشتیبان سامانه پاسخگوی سوالات ارباب رجوع نیست این موضوع را به آقای ضیغمی و آقای لطفی زاده انعکاس دادیم. این دستورالعمل در ۱۴ فروردین با امضای شخص آقای وزیر به ما ابلاغ شده است و ایرادات آن قابل اصلاح است. پیشنهادات عزیزان را در این خصوص جمع بندی می کنیم. در دستورالعمل، اولویت ارزی طرح نشده است. ولی در بخشنامه اخیر بانک مرکزی اولویت ارزی بیان شده است. دستورالعمل با هماهنگی گمرک، بانک مرکزی و سایر دستگاهها تدوین و ابلاغ شده است و بانک مرکزی نمی تواند بعد از آن اولویت ارزی را مطرح کند. اولویت ارزی مربوط به گروه کالایی شده است. در حالیکه اطلاعیه بانک مرکزی برعکس آن است و باعث ایجاد رانت خواهد شد. اگر نظرات اصلاحی به روند ثبت سفارش پیش بینی شده اعمال نشود، بسیاری از واحدهای تولیدی در فصل بهار متوقف خواهند شد. پیشنهادات مربوط به این موضوع از مسیر شورای گفتگو ارائه شود و این جلسات به صورت تخصصی تر و علمی تر تکرار شود.

صادر کنندگان در گمرک اظهارات خود را ثبت کرده سپس اقدام به صادرات می کنند؛ اگر دستورالعمل توسعه صادرات اجرائی شود، در سامانه جامع تجارت با ضوابط خاصی اظهار خواهد شد و سپس به گمرک ارجاع داده خواهد شد. نقطه مثبت این کار این است که نرخ ارز با ۹۰ درصد نرخ ارز بازار غیر رسمی به فروش خواهد رسید.

حامد احقاقی فر؛ کارشناس نظارت و پایش عملکرد بانک ها: در اطلاعیه اخیر بانک مرکزی مواردی وجود دارد که مانع تولید خواهد بود. بر اساس این اطلاعیه؛ تخصیص یا تمدید ثبت سفارش ارز نیمایی و ارز اشخاص از محل صادرات دیگران بر اساس ضوابط جاری و اخذ نظر دستگاه از سازمان مجوز دهنده و به شرط وجود منابع به صورت کاملاً سیستمی در سقف منابع ارزی اعلامی به وزارتخانه های متنوع صورت می گیرد؛ بنابراین به هیچ عنوان نمی توان تاریخ مشخصی برای تخصیص یا تمدید ثبت سفارش اعلام کرد.

تمامی این شروط به نوبه خود مانع محسوب می شود. در بخشی از دستورالعمل آمده است: "لازم به توضیح است بابت تسریع در فرایند تخصیص ارز این امکان برای وزارت متولی در بستر سامانه جامع تجارت فراهم شده است تا از طریق فیلد نظر دستگاه نسبت به اعلام اولویت سیستمی برای ثبت سفارش های مورد نظر اقدام نماید." اگر ساز و کار صحیحی برای این موضوع تدوین نشود مرکز فساد خواهد شد.

نسرین درخشانی؛ مسئول دبیرخانه شورای گفتگو: طبق بند (۸) این دستورالعمل تاریخ اعتبار هر ثبت سفارش برای ثبت درخواست فیش تخصیص از بانک عامل حداکثر سه ماه است. در حالی که طبق اطلاعیه بانک مرکزی تاریخ مشخصی برای تخصیص تمدید ثبت سفارش اعلام نمی کنند. اگر ثبت سفارش لغو شود، ثبت مجدد آن شامل هزینه خواهد بود. ولی تضمینی برای تخصیص ارز در سه ماه نخواهد بود.

مهرداد ایرانی اصل؛ عضو هیات مدیره انجمن کارگزاران گمرکی استان: بهترین راه این است که بدون انتقال ارز اجازه فعالیت داده شود و واگذاری اظهارنامه های صادراتی برای واردات اشخاص طبق روال قبل باشد.

محمد نقی هنربر؛ رئیس اداره بازرگانی خارجی سازمان صمت: پیشنهاد می شود؛ ۱. رویه واردات بدون انتقال ارز برقرار شود. این موضوع در بند (۹) ماده (۳۸) آیین نامه برای واردات پیش بینی شود.

۲. موضوع استفاده از منابع صادراتی به حالت قبل برگردد و به صورت توافقی بین صادر کننده و وارد کننده انجام شود و موضوع سهمیه بندی حذف شود.

سرهنگ ابراهیم سلیمان نژاد؛ نماینده پلیس امنیت اقتصادی استان: وظایف پلیس امنیت اقتصادی در این موضوع تا حدودی با منافع شما در تعارض است. اگر زمان بین ثبت سفارش و تخصیص ارز بیشتر از زمان تعیین شده باشد. پلیس

امنیت اقتصادی ورود خواهد کرد. مبارزه با تخصیص کالا و ارزی که به صورت قاچاق صورت می‌گیرد جزو محوریت کار پلیس امنیت اقتصادی است. ولی در راستای حمایت از ارزش کالای وارداتی پلیس با دستگاه‌های مربوطه همکاری می‌کند. وظیفه اصلی پلیس کشف جرم است و چنانچه در زمان تخصیص ارز و ثبت سفارش تخطی صورت گیرد، اعلام آمادگی برای ورود به موضوع توسط سیستم قضایی می‌کنیم. متأسفانه پشتوانه مالی افراد متقاضی کارت بازرگانی احصا و تایید نمی‌شود و به دلیل سوء استفاده دیگران از این کارت‌ها مشمول بدهی مالیاتی هنگفتی می‌شوند. طبق قانون قاچاق اگر بیش از سه بار تخلف صورت گیرد، به عنوان قاچاقچی حرفه‌ای معرفی خواهد شد.

محمد ذاکری؛ معاون امور گمرکی استان: گمرک سازمان حاکمیتی است. ولی در تخصیص ارز و ثبت سفارش نقشی ندارد. ما نگرش مثبتی به تولید کننده‌ها داریم و از تولید کننده‌ها حمایت می‌کنیم. از جمله تشکیل کمیته‌هایی برای رفع موانع موجود در ثبت سفارش. در گمرک بحث تعرفه و ارزش مطرح است. (بحث ارزش از سوی قانون بر عهده گمرک گذاشته شده است). به جز موارد محدود، ارزش فاکتورهای ارائه شده از طرف تولیدکنندگان صحیح می‌باشد. اگر صادراتی وجود دارد، پس برگشت ارز نیز وجود خواهد داشت. در صورت ایجاد تعادل صحیح و اصولی، تمام این مشکلات حل خواهد شد. سید یوسف حسینی؛ رئیس کمیسیون صادرات اتاق تبریز: برای انجام واردات نیاز به ارز و به عبارتی نیاز به پول است. باید صادرات صورت گیرد و با در اختیار گذاشتن ارز برگشتی آن به واردکننده، فعالی اقتصادی بتواند صادرات انجام دهد. ریاست محترم بانک مرکزی می‌فرماید نرخ ما تک‌نرخ است و غیر از آن قاچاق محسوب می‌شود. در صورتی که نرخ ارز را کف بازار تعیین می‌کند و این موضوع شدنی نخواهد بود. (بهتر است نحوه ثبت سفارش به روال قبل برگردد). روز سه‌شنبه آقای استاندار نشستی با فعالین اقتصادی و بخش خصوصی استان خواهند داشت. لطفاً در این نشست خواسته‌های خود را بصورت شفاف و کتبی ارائه دهید. صادرات کشورهای همسایه افزایش یافته است. ولی صادرات کشور ما کاهش یافته است که ادامه این روال باعث ایجاد فساد خواهد شد. ما از مسئولین استانی گله‌مند نیستیم و باید مطالبات خود را از طریق شورای گفتگو به صورت ملی پیگیری کنیم.

۱. به منظور رسیدگی و پیگیری چالش‌های فعالین اقتصادی در زمینه سیاست‌های بانکی و ارزی بانک مرکزی، نماینده تام‌الاختیار به مراکز استان‌ها از سوی بانک مرکزی منصوب گردد.
۲. به منظور رفع کامل مشکلات ارزی کشور پیشنهاد می‌شود، سیاست چند نرخ ارز به یک نرخ واقعی تغییر کرده و معاملات بر اساس عرضه و تقاضا در بازار انجام گردد.
۳. با توجه به تعیین سهمیه تخصیص ارز برای هر استان میزان سهمیه استان و نحوه توزیع آن از جانب اداره کل صمت استان شفاف سازی شود. در این راستا شورای هماهنگی بانک‌های استان گزارش ارزی استان را به صورت فصلی در صحن شورا ارائه نماید تا کاهش و افزایش سهم استان از توزیع ارز در کشور بصورت مستمر پایش و تصمیمات و اقدامات مقتضی اتخاذ گردد.
۴. واردات در برابر صادرات خود و غیر از شمول سهمیه و مدت زمان صف طولانی تخصیص ارز مستثنی گردد.
۵. تایید یا رد دستی ثبت سفارشات و تخصیص ارز با توجه به ماهیت فسادزای آن در وزارتخانه‌ها و سازمان‌های ذیربط بصورت کامل حذف گردد.
۶. مجمع نمایندگان استان در اسرع وقت نسبت به تغییرات سریع رویه‌های تخصیص ارز توسط بانک مرکزی و وزارت صمت پیگیری کرده و اقدامات لازم را در خصوص تغییر رویه از سطح فعلی (کمیته ارزی زیر نظر سازمان توسعه تجارت) به هیات دولت اقدام نمایند.
۷. پیشنهاد می‌گردد: ماشین‌آلات و تجهیزاتی مربوط به خطوط تولید که به عنوان مواد اولیه مورد استفاده قرار می‌گیرند از سهمیه ارزی و امکان واردات برخوردار گردند.

پیشنهادات

<p>۸. جهت رفع مشکل ثبت سفارش و تخصیص ارز و جلوگیری از تحمیل هزینه های مجدد برای واحدهای تولیدی، مهلت ثبت سفارش پس از تخصیص ارز محاسبه شود و یا از ابتدای ثبت سفارش، ۶ یا ۷ ماه مهلت برای تخصیص ارز در نظر گرفته شود.</p> <p>۹. واژه به "هر دلیل" در خصوص منقضی شدن ثبت سفارشات که موجب از بین رفتن ۵ درصد از رقم همان ثبت سفارش از سهمیه ارزی واحدهای تولیدی و بازرگانی می گردد، از متن بند (۱۱) دستورالعمل حذف گردد و چنانچه متقاضی در منقضی شدن ثبت سفارش نقشی داشته باشد، شامل کاهش ۵ درصد از رقم همان ثبت سفارش از سهمیه ارزی گردد.</p> <p>۱۰. با عنایت به اینکه واحدهای تولیدی نقشی در عدم تخصیص ارز ندارند لذا، پیشنهاد می گردد بند (۱۶) این دستورالعمل حذف گردد.</p> <p>۱۱. با عنایت به اینکه اولویت بندی تخصیص ارز بر اساس گروه کالایی برنامه های واحدهای تولیدی را مختل می کند، لذا پیشنهاد می گردد: اولویت بندی تخصیص ارز بر اساس اولویت ثبت سفارش، برنامه تولید، ظرفیت تولید و ... لحاظ گردد.</p> <p>۱۲. با عنایت به وجود سامانه مودیان، ضرورتی برای درج مجدد فاکتور در سامانه جامع تجارت وجود ندارد. لذا پیشنهاد می گردد: سامانه جامع مودیان مالیاتی با سامانه جامع تجارت لینک شده و از موازی کاری جلوگیری شود.</p> <p>۱۳. باتوجه به ماهیت تولید و نیاز توام به طیف وسیعی از مواد اولیه و تجهیزات در خطوط تولید پیشنهاد می گردد: ثبت سفارش بر اساس طبقه بندی و تفکیک دقیق ماشین آلات، قطعات و مواد اولیه تعیین گردد تا از هر گونه تصمیم فردی و رفتار سلیقه ای جلوگیری شود.</p> <p>۱۴. به منظور کاهش صف تخصیص ارز در سامانه پیشنهاد می گردد: اطلاعیه مهلت انقضای درخواست های تخصیص ارز از محل سامانه نیما و ارز اشخاص از محل تهاتر، صادرات خود، صادرات دیگران، سپرده خود از سپرده دیگر برای کلیه کالاها در سامانه بانک مرکزی از ۲۰ روز به ۴۵ روز انتقال یابد.</p> <p>۱۵. به منظور رفع مشکلات واردکنندگان پیشنهاد می گردد: بانک مرکزی و وزارت صمت در اسرع وقت نسبت به رفع مشکل ارتباطی دو سامانه جامع تجارت و بانک مرکزی در خصوص صدور کد هشت رقمی ثبت سفارش اقدام نمایند.</p> <p>۱۶. به منظور رفع مشکلات پیمانکاران و واحدهای تولیدی دارای پروانه بهره برداری از اتحادیه ها، ساز و کار ثبت سفارش این بخش ها در سامانه جامع تجارت پیش بینی گردد.</p>	
<p>۱. آیین نامه اجرایی قانون، مقررات صادرات و واردات؛</p> <p>۲. بخشنامه شماره ۹۷/۱۰۰/۲۶ مورخ ۹۷/۰۱/۰۵ سازمان توسعه تجارت؛</p> <p>۳. دستورالعمل نحوه انجام و تایید ثبت سفارشات ارزی واحدهای تولیدی، بازرگانی و سهمیه ارزی سال ۱۴۰۳ دفاتر تخصصی وزارت صمت؛</p> <p>۴. نامه کمیسیون صادرات و واردات اتاق تبریز.</p>	<p>فهرست مستندات و مدارک پشتوانه</p>